

УДК 004

Ю.В. Шевчук, О.Б. Потіха, канд. іст. наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

Yu.V. Shevchuk, O.B. Potikha, Ph.D. in History

FEATURES OF MODERN DEVELOPMENT OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN UKRAINE

На сьогоднішній день комп'ютерна техніка проникнула у всі сфери життя і діяльності сучасної людини. Завдяки їй люди можуть зберігати величезні масиви інформації і найголовніше швидко її опрацьовувати. Широке поширення комп'ютерної техніки відіграло свою роль і в розвитку ринку праці, сприяло появі нових цікавих та високооплачуваних професій. Комп'ютерні технології сприяють розвитку науки, значно полегшивши проектну та обчислювальну діяльність, стало можливим робити складні обчислення за короткий термін. В медицині завдяки комп'ютерам можна швидко діагностувати захворювання чи створити віртуальні моделі їх розвитку. Крім того, за допомогою баз даних інформації, створених на основі комп'ютерних технологій, розробляють нові лікарські препарати.

Для сучасної людини комп'ютер є ще й засобом спілкування. А для людей з обмеженими можливостями – одним з найважливіших способів самореалізації.

Досвід розвинених країн світу доводить той факт, що сьогодні найбільш перспективною парадигмою розвитку суспільства виступають так звані високі технології, які інтенсивно використовують найновіші наукові досягнення. Новий технологічний уклад, який розбудовують передові країни світу, забезпечує інтенсивну взаємодію та взаємозбагачення різних технологічних напрямів (мікроелектроніка, нанонаука, інформатика, біотехнологія).

Аналіз пріоритетів стратегічного розвитку України показує, що на інноваційний розвиток галузей економіки країни визначальний вплив на даному етапі має сфера інформаційних технологій (ІТ) та програмного забезпечення (ПЗ).

З метою вирішення нинішніх соціально-економічних проблем, в Україні на державному рівні зафіксовано курс на модернізацію національної економіки на основі розвитку ІТ-індустрії.

Україна значно відстає від більшості розвинених країн. Це вимагає рішучих заходів в галузі національної політики щодо знаходження гідного місця на глобальному ІТ ринку. Інакше країна може залишитися за межею світового розвитку, виконуючи функції промислово-сировинного додатку та постачальника дешевої робочої сили.

В Україні фактично належним чином не проводилась державна політика у галузі комп'ютерних технологій, але де-факто вона активно бере участь у цих процесах. Однак, переважно не як суб'єкт, а як об'єкт політики інших держав. Україна є реципієнтом комп'ютерної техніки, інструментальних засобів програмування, загальносистемних програмних засобів та навіть прикладних програмних рішень. Водночас Україна є донором фахівців і результатів певних фундаментальних досліджень та Науково-дослідних та науково-конструкторських робіт в галузі математики, інформатики, кібернетики, лінгвістичної технології, які безпосередньо передаються закордонним замовникам виконавцями за відносно невелику винагороду, без реєстрації авторських прав.

Для українських виробників програмного забезпечення є й інші негативні чинники, що гальмують розвиток галузі: низький рівень проектного та організаційного менеджменту в українських компаніях, юридична неврегульованість відносин суб'єктів ринку ПЗ, недостатній рівень володіння англійською мовою серед фахівців. За таких умов стає неможливим розвиток галузі та створення повноцінної самодостатньої індустрії ПЗ, стимулюючи тільки окремі її складові. Деякі з негативних факторів можуть становити загрозу національній безпеці нашої держави (нівелювання національних рис культури, відтік за кордон фахівців у галузі комп'ютерних технологій, що призводить до величезних матеріальних втрат для країни, неконтрольований експорт стратегічної інформації тощо.

Сьогодні в Україні розробляються невеликі та середні за розміром ПЗ. Здійснюється це переважно невеликими за чисельністю працівників колективами розробників-універсалів. Значною є творча складова у процесах розробки. Водночас рівень організаційного і проектного менеджменту у софтверних компаніях невисокий.

Впровадження технологічних парків в Україні розпочалося лише у 1999 році з введенням дію Закону України "Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків" від 16 липня 1999 р. №991. Усі форми інфраструктури інноваційної сфери в Україні розвиваються повільно.

Недосконалість законодавства та нормативної бази послаблює основи державного регулювання інноваційної діяльності, фінансування науки та інноваційного розвитку відповідно до міжнародних стандартів.

Науково-технічна співпраця, інтеграція України у світовий науково-технологічний простір є важливим чинником економічного зростання та збагачення науково-технологічного потенціалу держави. Так як технопарки, бізнес-інкубатори, інноваційні центри, інноваційне підприємництво забезпечує сьогодні інноваційний шлях розвитку промисловості в Україні, тому, варто спрямувати зусилля держави на утворення цілісної системи технопарків, активізувати інноваційну діяльність національної економіки.

Для цього варто вивчати і поширювати міжнародний досвід розвитку комп'ютерних технологій, сформувати інститути підтримки інноваційного малого та середнього бізнесу, трансферу технологій. Важливе значення має також використання досвіду регіональної політики країн Європейського союзу з впровадження високих технологій в регіонах та створення інноваційних інфраструктур при провідних навчальних закладах регіонів і залучення до них студентів і молодих учених. Спільно з вузами необхідно запровадити комплексну мережу технопаркових структур для активізації розвитку периферійних територій та створити банки даних науково інноваційного потенціалу регіонів, пріоритетів інноваційної діяльності, трансферу технологій.

Література

1. Єгорова І. Імплементация высоких технологий в экономику Украины: научная доповідь / І. Єгорова. – К., 2016. – 166 с.
2. Кривоус В. Зони высоких технологий в системе инновационного развития ЕС та Украины / В. Кривоус [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2804/st_33_18.pdf
3. Полумієнко С., Рибаків Л. Про деякі питання державної політики розвитку інформаційного суспільства / С. Полумієнко, Л. Рибаків. – К., 2012. – 205 с.
4. Полумієнко С., Рибаків Л., Грінченко Т. ІТ проєкція технологічного розвитку України / С. Полумієнко, Л. Рибаків, Т. Грінченко. – К.: Азимут-Україна, 2011. – 184 с.